

Tiina Elo vihr ym.

Kirjallinen kysymys hallituksen lainvalmistelun laadusta

Eduskunnan puhemiehelle

Vaikutusarviointi tuottaa päätöksenteon tueksi mahdollisimman luotettavia arvioita lakiehdotusten olennaisista vaikutuksista. Oikeusministeriön verkkosivujen mukaan vaikutusarviointi on kiinteä osa ministeriöiden lainvalmistelua. Sen tehtävänä on laajentaa uudistusten harkittavia toteuttamisvaihtoehtoja ja valmistelun tietopohjaa. Lisäksi vaikutusarviointi vahvistaa lainvalmistelun avoimuutta ja vastuullisuutta. Vaikutusarviointia ohjaavat valtioneuvoston lainvalmistelun vaikutusarvioinnin yleisohje ja sitä täydentävät ministeriöiden temaattiset ohjeet.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus on hallitusohjelmassaan sitoutunut varmistamaan toimillaan demokraattisen oikeusvaltion tulevaisuutta. Hallitusohjelmakirjauksen mukaan "hallitus edistää lainvalmistelun laadukasta ja tietoperusteista vaikutusarviointia sekä sääntelykeinojen punnintaa".

Lainsäädännön arviointineuvosto, jonka tehtävänä on antaa lausuntoja hallituksen esityksistä ja niiden vaikutusarvioinneista, on kuitenkin toistuvasti joutunut huomauttamaan hallituksen lakiesitysten puutteellisista vaikutusarvioinneista. Tämän hallituskauden toistaiseksi vakavimmat moitteet lainsäädännön arviointineuvostolta sai hallituksen esitys metsästyslain muuttamiseksi (HE 173/2025 vp).

Arvioinnissaan hallituksen esityksestä metsästyslain muuttamiseksi lainsäädännön arviointineuvosto toteaa muun muassa, että susikannan nykytilasta ja ehdotettujen muutosten vaikutuksista susikantaan ei saa käsitystä. Esityksen vaikutuksia ei lainsäädännön arviointineuvoston mukaan ole hallituksen esityksessä arvioitu, eikä esitysluonnoksen perusteella pysty muodostamaan käsitystä sen olennaisista vaikutuksista. Lainsäädännön arviointineuvoston puheenjohtaja Eeva-Liisa Inkeroinen kommentoi Ylälle 13.12.2025, että esitys on "heikoin lakiesitys tällä hallituskaudella". Maa- ja metsätalousministeriö myös antoi kiireeseen vedoten lakiesityksen eduskunnalle jo ennen kuin arviointineuvosto ehti antaa asiasta lausuntonsa.

Lainsäädäntöprosessi eteni siis useilta keskeisiltä kohdilta täysin vastoin valtioneuvoston lainvalmistelun vaikutusarvioinnin yleisohjetta. Ilman kunnollista vaikutusarviota eduskunnan on mahdollonta arvioida lakiesityksen vaikutuksia ja sitä kautta tehdä tietoperusteisia päätöksiä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 458/2025 vp

Onko hallitus tosiasiallisesti sitoutunut oman hallitusohjelmansa kirjaukseen lainsäädännön laadukkaan ja tietoperusteisen vaikutusarvioinnin edistämisestä,

pitääkö hallitus hyväksyttävänä, ettei metsästyslain muutoksen valmistelussa noudatettu valtioneuvoston lainvalmistelun vaikutusarvioinnin yleisohjetta ja

aikooko hallitus jatkossakin antaa eduskunnalle näin puutteellisesti valmisteltuja esityksiä?

Helsingissä 18.12.2025

Tiina Elo vihr
Krista Mikkonen vihr
Atte Harjanne vihr
Oras Tynkkynen vihr